Ovih sam dana „granatiran“ upitima glede oporezivanja imovine. Na ulici građani me zaustavljaju u nevjerici i pitaju: da li je moguće da će se uvesti novi nameti na imovinu. Čitatelji ovih stranica, o kojima kao uvijek do sada posebno vodim računa, izražavaju zabrinutost i razočarenje. Očito se radi o čitateljima koji posjeduju imovinu stečenu radeći, štedeći. Da bih na postavljena pitanja mogao primjereno odgovoriti organizirat ću radionicu pod nazivom: „Posljedice oporezivanja imovine“. Inače, moj je stav poznat: eventualno oporezivanje imovine neće biti rješenje već novi problem koji će dodatno doliti „ulje na sveprisutnu vatru“.

Kada od vrijednosti imovine oduzmete obveze dobijete iznos svog materijalnog bogatstva. Vaše bogatstvo nije ništa drugo doli kumulirana štednja tijekom vašeg radnog vijeka uvećana za bogatstvo koje ste naslijedili ili dobili na poklon. Izraz na koji moramo usmjeriti našu pažnju je štednja. Da bi ostvarili štednju morate najprije ostvariti dohodak koji je rezultat vaših napora, uz prethodnu investiciju koju zovemo obrazovanje. Ono što odnesete kući od zarađenog manje je od polovine. Preostali dio ste platili u obliku poreza i doprinosa na i od osobnih dohodaka. Nemojte zaboraviti da je i vaš poslodavac također platio dio poreza iznad bruto iznosa vašeg osobnog dohotka. Da pjednostavimo stvari recimo da ste ostvarili 100 jedinica neto osobnog dohotka. Svoj dohodak dijelite na potrošnju i štednju. Recimo da trošite 80 jedinica dok preostali dio od 20 jedinica štedite. Vaša potrošnja je također oporezovana. Uzmimo da ste platili samo porez na dodanu vrijednost od 23%. Zanemarujem trošarine i carinu na uvezenu robu. Od 80 kuna državi ste u obliku poreza na dodanu vrijednost uplatili 15 kuna. Tako ste od bruto osobnog dohotka platili lijepih 115 kuna na ime poreza i doprinosa, 65 kuna ste potrošili i 20 kuna uštedili. Prema tome vaša je imovina prilikom njezinog stvaranja bila dobrano oporezovana. „Zato što ste štedjeli, a država nema dovoljno novaca, moramo vas kazniti sa novim porezom.“ Govori se da bi porezna stopa mogla iznositi od 0,5 – 2% što znači da bi na imovinu od 100.000 eura vaša porezna obveza mogla iznositi od 500 – 2.000 eura. Ako ste, nedaj Bože, nezaposleni našli ste se u grdnim problemima.

Što kaže porezna teorija?

Tri su moguće porezne osnovice: bogatstvo, dohodak i potrošnja. Većina poreznih teoretičara smatra da je najbolja porezna osnovica dohodak. Ja dijelim to mišljenje uz nadopunu da je u hrvatskom slučaju bolja porezna osnovica potrošnja.

Svaki porez mora izbjegavati učinke tzv. dvostrukog oporezivanja. Upravo zato države da bi unaprijedile svaku moguću suradnju potpisuju ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Porez na imovinu je klasičan primjer višestrukog oporezivanja.

Što kaže ekonomska politika?

Da bi zemlja uravnotežila svoje gospodarstvo, u srednjem roku, mora uravnotežiti svoju potrošnju i investicije sa nacionalnim dohotkom. Hrvatska ima kroničan deficit platne bilance što znači da ima negativnu štednju. Više trošimo nego što štedimo što znači da treba stimulirati štednju u najvećoj mogućoj mjeri. Oporezivanjem imovine mi ćemo postići suprotno.

Stoga pozivam Vladu da u svojim ispravnim nastojanjima da sačuva kreditni rejting sustavno sagleda svaku moguću mjeru prije nego što je implementira. Danas nikome, ama baš nikome ne trebaju dodati problemi bilo kojeg sadržaja. Ovo pismo valja identificirati kao podršku premijeru Milanoviću da svoje državničke istupe učinkovito implementira u instrumente ekonomske politike.